

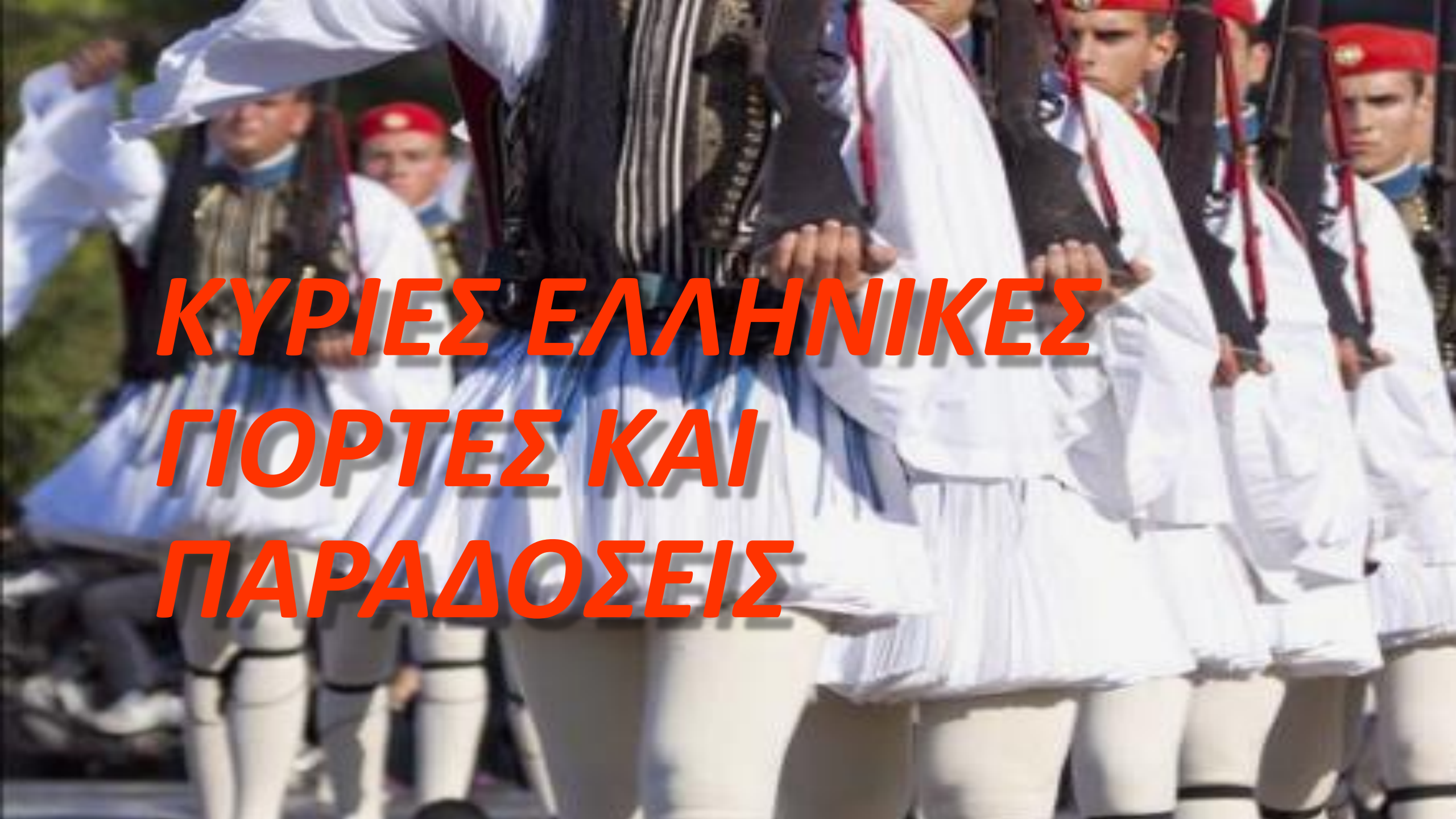
Interreg
Greece-Bulgaria
European Regional Development Fund

CG
CHRISTOFOROS
IOANNIDIS

www.visitgreece.gr

**ΚΥΡΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΓΙΟΡΤΕΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ**

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Στην Ελλάδα Τα Χριστούγεννα είναι μια από τις μεγαλύτερες Θρησκευτικές εορτές των Ελλήνων. Σε όλη τη χώρα τα παιδιά τριγυρνούν από σπίτι σε σπίτι για να πουν τα κάλαντα τις παραμονές των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Θεοφανίων, ενώ στις δώδεκα τα μεσάνυχτα ανάβουν φωτιές για να διώξουν τους καλικάτζαρους, έθιμο κυρίως της υπαίθρου

ΚΑΠΟΙΑ ΕΘΙΜΑ & ΜΥΘΟΙ

Ο ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΒΙΟΥ

Σύμφωνα με την παράδοση, το καράβι στολιζόταν επειδή οι Έλληνες είχαν ανέκαθεν δεσμούς με τη θάλασσα, ήδη από τα αρχαία χρόνια.

Το στολισμένο καράβι συμβολίζει την καινούρια πλεύση του ανθρώπου στη ζωή, μετά τη γέννηση του Ιησού.

ΜΠΑΜΠΟΥΓΕΡΟΙ

Τα έθιμα του Δωδεκαημέρου παρουσιάζουν ανάμεικτο χαρακτήρα χριστιανικών εκδηλώσεων και παγανιστικών συνηθειών. Στο βάθος υπάρχει η κοινή πεποίθηση ότι όλα τελούνται, την κρίσιμη αυτή εποχή των χειμερινών τροπών του Ήλιου, για την καλή χρονιά στην ευρύτερη έννοιά της, της πλούσιας καρποφορίας και της καλής υγείας.

ΟΙ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ

Σύμφωνα με την ελληνική εκδοχή του μύθου για τα κακά πνεύματα, ο κόσμος μας συνδέεται με τον κάτω κόσμο μέσω ενός δέντρου. Τα κακά πνεύματα, οι καλικάντζαροι, ζουν κάτω από το δέντρο, ψάχνοντας να βρουν διαφυγή για τον έξω κόσμο. Καταφέρνουν να το κάνουν κατά τη διάρκεια των Δώδεκα Ημερών των Χριστουγέννων, από τις 25 Δεκεμβρίου μέχρι τις 6 Ιανουαρίου.

ΤΟ ΤΑΙΣΜΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΔΙΟΥ

Αυτή η παράξενη παράδοση συναντάται σε διάφορες γωνιές στην ελληνική ενδοχώρα. Κατά τη διάρκεια των δώδεκα ημερών των Χριστουγέννων, οι νέες γυναίκες μεταφέρουν χωρίς να μιλούν άδειες κανάτες σε κοντινά πηγάδια και τις γεμίζουν με νερό. Οι γυναίκες μεταφέρουν βούτυρο, δημητριακά ή μέλι για να ευχαριστήσουν το πηγάδι. Η πρώτη γυναίκα που φτάνει στο πηγάδι θεωρείται ότι είναι ευλογημένη με πολλή τύχη μέχρι το τέλος του χρόνου

ΚΑΠΟΙΑ ΦΑΓΗΤΑ

ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΨΩΜΟ

Τις παραμονές των Χριστουγέννων οι νοικοκυρές φτιάχνουν το παραδοσιακό χριστόψωμο.

Η διαφορά του με το κανονικό ψωμί είναι το σχήμα αλλά και τα σχέδια που έχει πάνω.

Εκτός από τον σταυρό από ζυμάρι που κοσμεί το ψωμί στην μέση, οι νοικοκυρές το διακοσμούσαν με διάφορα σχέδια και το αφιέρωναν στη γέννηση του Χριστού

Η ΒΑΣΙΛΟΠΗΤΑ

Σε κάποια μέρη είναι γλυκιά, σε άλλα παρασκευάζεται με μπαχαρικά, και στην Μακεδονία πολύ συχνά η βασιλόπιτα είναι μία τυρόπιτα ή πρασόπιτα.

Βασιλόπιτα ονομάζεται η πίτα που παρασκευάζεται σε ορισμένες χώρες από τους χριστιανούς παραμονές της Πρωτοχρονιάς και μοιράζεται λίγο αφότου αλλάξει ο χρόνος.

Βασικό κοινό γνώρισμα είναι ότι στο εσωτερικό όλων τοποθετείται νόμισμα ή ανάλογα με το έθιμο, μικρό κομμάτι άχυρου, κληματόβεργας ή ελιάς για να φέρουν καλή τύχη στην παραγωγή.

ΜΕΛΟΜΑΚΑΡΟΝΑ, ΔΙΠΛΕΣ ΚΑΙ ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΔΕΣ

Τα μελομακάρονα είναι ίσως από τα πιο δημοφιλή γλυκά των Χριστουγέννων, που αγαπούν μικροί και μεγάλοι.

Οι κουραμπιέδες, παραδοσιακά, τρώγονται την περίοδο των Χριστουγέννων στην Ελλάδα, ενώ σε κάποιες περιοχές φτιάχνονται και σε άλλες περιστάσεις όλο το χρόνο.

Οι δίπλες είναι επιδόρπιο όπου το κύριο συστατικό του είναι λεπτή ζύμη. Σερβίρονται την πρωτοχρονιά και σε γάμους

ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η Καθαρά Δευτερά είναι κινητή γιορτή, η οποία εξαρτάται από την ημερομηνία του Πάσχα. Συγκεκριμένα είναι κάθε χρόνο στο ξεκίνημα της 7ης εβδομάδας, δηλαδή 48 μέρες πριν το Ορθόδοξο Πάσχα και προφανώς πάντοτε ημέρα Δευτερά.

Η Καθαρά Δευτερά αποτελεί το τέλος της Αποκριάς και σηματοδοτεί την αγνότητα καθώς είναι η πρώτη μέρα της Σαρακοστής δηλαδή της μεγάλης νηστείας του Πάσχα που διαρκεί 40 μέρες όσες και μέρες νηστείας του Χριστού στην έρημο.

ΦΑΓΗΤΑ

Με την έναρξη της νηστείας ο άνθρωπος «καθαρίζονταν» πνευματικά και σωματικά. Συνηθίζεται να τρώμε λαγάνα (άζυμο ψωμί που παρασκευάζεται μόνο εκείνη τη μέρα), ταραμά και άλλα νηστίσιμα φαγώσιμα, κυρίως λαχανικά, όπως και φασολάδα χωρίς λάδι.

Η ονομασία της προέρχεται από τους Χριστιανούς, που με την έναρξη της νηστείας «καθαρίζονταν» πνευματικά και σωματικά.

Ο εορτασμός της Καθαρής Δευτέρας στην ύπαιθρο είναι γνωστός και ως «Κούλουμα». Η λέξη Κούλουμα χρησιμοποιείται σχεδόν σε όλη την Ελλάδα, η προέλευση της όμως δεν είναι ξεκάθαρη.

Στην ελληνική παράδοση το πέταγμα του αετού συμβολίζει το πέταγμα της ανθρώπινης ψυχής προς τον Δημιουργό της. Σύμφωνα με τον Έθιμο πρέπει να πετάει στον ουρανό την Καθαρά Δευτέρα. Μέσω αυτής της διαδικασίας ερχόμαστε πιο κοντά στον Θεό και αυτή η επαφή συμβολίζεται με τον χαρταετό που επίσης πλησιάζει προς τον Θεό καθώς πετάει ψηλά στον ουρανό.

25^η ΜΑΡΤΙΟΥ

Η 25η Μάρτιου είναι μέρα αργίας που έχει διπλή σημασία για τους Έλληνες. Είναι θρησκευτική και εθνική γιορτή.

Είναι θρησκευτική, γιατί γιορτάζουμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και εθνική, γιατί η ημέρα αυτή σηματοδοτεί την Έναρξη της ελληνικής επανάστασης ενάντια στην οθωμανικά κυριαρχία το 1821.

Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ είναι η μεγαλύτερη γιορτή του Έθνους μας αλλά και μια από τις σημαντικότερες για την Ορθοδοξία, γι' αυτό και γιορτάζεται με επισημότητα και κατάνυξη μέσα από πλήθος εκδηλώσεων, στρατιωτικών και μαθητικών παρελάσεων σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στην ομογένεια.

Οι στρατιωτικές και μαθητικές παρελάσεις πραγματοποιούνται για να γιορτάσουν την Έναρξη της Επανάστασης του 1821 και σε όλη την Ελλάδα ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου γιορτάζεται με μεγαλοπρέπεια.

ΦΑΓΗΤΑ

Το έθιμο για την 25η Μαρτίου θέλει στο οικογενειακό τραπέζι να προσφέρεται μπακαλιάρος συνοδεία σκορδαλιάς.

Η εξήγηση για τη γευστική αυτή συνήθεια είναι αρκετά απλή κι έχει να κάνει κυρίως με την αδυναμία των κατοίκων της ενδοχώρας να προμηθεύονται άμεσα και οικονομικά φρέσκο ψάρι.

Παρά το ότι ο μπακαλιάρος δεν είναι ένα «ελληνικό» ψάρι, καθώς απαντάται κυρίως στις ακτές του βορειοανατολικού Ατλαντικού, το γεγονός ότι γίνεται παστός τον καθιστά ένα τρόφιμο φθηνό κι εύκολο στη συντήρηση.

ΕΘΙΜΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25Η ΜΑΡΤΙΟΥ

Υπάρχουν ορισμένες περιοχές στην Ελλάδα που δίνουν μια άλλη διάσταση στον εορτασμό της 25ης Μάρτιου και δεν περιορίζονται σε θείες λειτουργίες, καταθέσεις στέφανων και παρελάσεις, αλλά διοργανώνουν ξεχωριστές εκδηλώσεις που έχουν τις "ρίζες" τους σε βάθος χρόνου...

Ελατοχώρι, Πιερίας

Στο Ελατοχώρι του νομού Πιερίας, την παραμονή του Ευαγγελισμού, ομάδες μικρών παιδιών και νεαρών ατόμων, έχοντας κρεμασμένα στο λαιμό κουδούνια από τα κοπάδια των προβάτων και κρατώντας στα χέρια φωτιές, γυρίζουν στους δρόμους του χωριού.

Ήπειρος

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και σε περιοχές της Ηπείρου, την παραμονή του Ευαγγελισμού. Τα παιδιά ξεχύνονται στα χωράφια, χτυπώντας κατσαρόλες και ό,τι άλλο μαγειρικό σκεύος έχουν. Με το θόρυβο που κάνουν πιστεύουν πως διώχνουν τα φίδια, που εκείνη την ημέρα ξυπνούν από τη χειμερία τους νάρκη

Σκιάθος

Αντίθετα, στη Σκιάθο, το νησί των Σποράδων, τα τελευταία χρόνια αναβιώνουν την 25η Μαρτίου τα έθιμα "εωθινό" και "λαμπαδηφορία". Το εωθινό σημαίνει το εορταστικό ξύπνημα του νησιού, ανήμερα της γιορτής, στις 5 η ώρα το πρωί. Σε αυτή την εκδήλωση γιορτάζεται η Απελευθέρωση του Γένους.

Η λαμπαδηφορία γίνεται το βράδυ στις 8 η ώρα ανήμερα της 25ης Μαρτίου. Το έθιμο της λαμπαδηφορίας πηγάζει από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Όπως στην Ανάσταση του Χριστού έχουμε το Άγιο φως, έτσι το ίδιο φως είναι το φως της Ελευθερίας.

ΠΑΣΧΑ

Το Πάσχα είναι η σημαντικότερη θρησκευτική γιορτή της Χριστιανοσύνης. Τιμάται η ανάμνηση της ένδοξης Ανάστασης του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού.

Αρχικά ήταν η μεγαλύτερη εβραϊκή γιορτή, που γιορταζόταν προς τιμήν της απελευθέρωσης των Ισραηλιτών από την Αιγυπτιακή αιχμαλωσία.

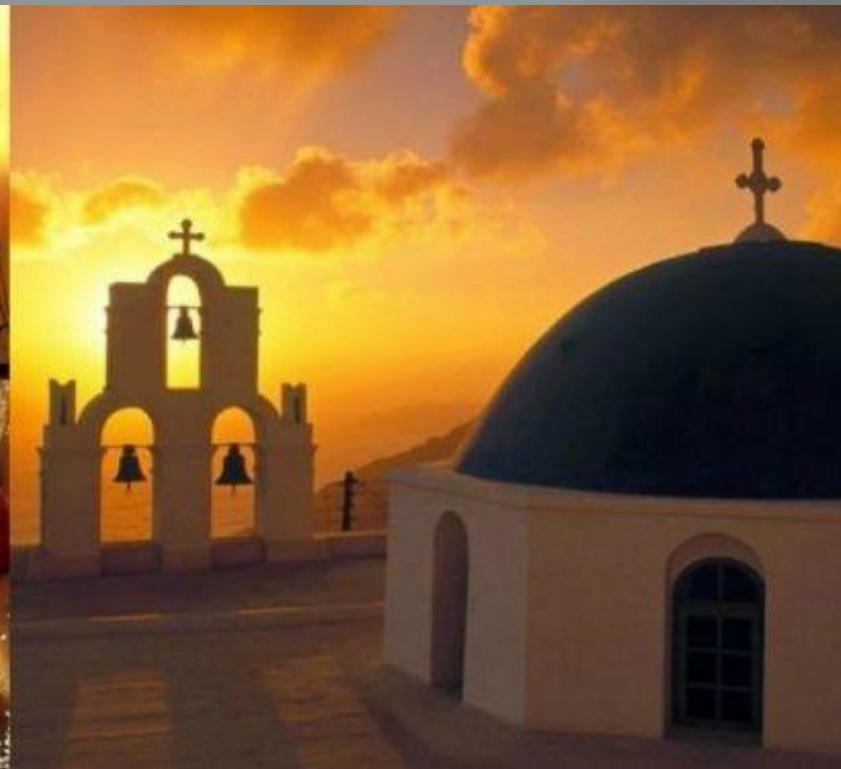
Η ονομασία του προέρχεται από το εβραϊκό Πεσάχ που σημαίνει διάβαση, προς ανάμνηση της διάβασης του περιουσίου λαού από τη σκλαβιά στην ελευθέρια.

Μετά το Πάθος και την Ανάσταση του Κυρίου, το νόημα της εορτής μετασχηματίστηκε και πηρέ νέα σωτηριολογική διάσταση.

Αποτελεί την κορυφαία στιγμή της Χριστιανοσύνης, τη γιορτή των γιορτών.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ

Στην εκκλησιά διαβάζονται τα 12 ευαγγέλια, ενώ στο σπίτι φτιάχνουν τα γλυκά του Πάσχα, τα τσουρέκια και τα κουλουράκια. Επίσης βάζονται τα κοκκινιά αυγά.

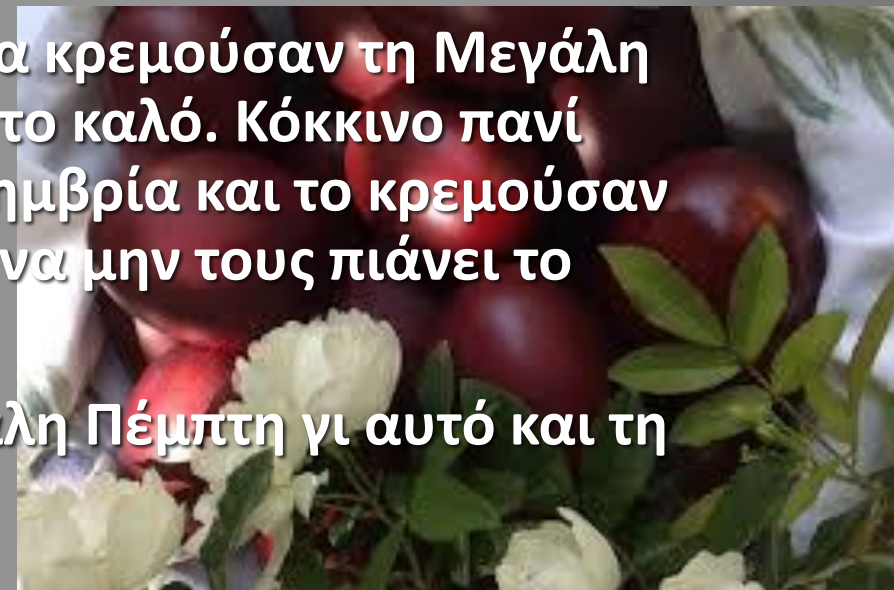
ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ

Μερικοί πιστεύουν ότι τα αυγά βάφονται κόκκινα σε ανάμνηση του αίματος του Χριστού, που χύθηκε για εμάς τους ανθρώπους. Κόκκινο είναι και το χρώμα της χαράς. Χαράς για την Ανάσταση του Χριστού. Είναι παράλληλα όμως και χρώμα αποτρεπτικό.

Κόκκινες βελόντζες και κόκκινα μαντίλια κρεμούσαν τη Μεγάλη Πέμπτη στην Καστοριά οι γυναίκες για το καλό. Κόκκινο πανί έβαφαν μαζί με τα αυγά τους στη Μεσημβρία και το κρεμούσαν στο παράθυρο για σαράντα μέρες, για να μην τους πιάνει το μάτι.

Το βάψιμο των αυγών γινόταν τη Μεγάλη Πέμπτη γι αυτό και τη λέγαν Κόκκινη Πέφτη ή Κοκκινοπέφτη.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Την Μεγάλη Παρασκευή γίνεται η μεταφορά του επιταφίου. Ο επιτάφιος στολίζεται με λουλούδια και περιφέρεται γύρω από την εκκλησία και τους δρόμους, ενώ οι πιστοί ακολουθούν από πίσω. Είναι μέρα πένθους.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΛΑΜΠΑΔΕΣ

Οι πασχαλινές λαμπάδες δίνονται ως δώρα στα παιδιά για να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του Μεγάλου Σαββάτου. Οι λαμπάδες είναι διακοσμημένες άλλοτε με παιχνίδια και άλλοτε με λουλούδια. Ανάλογα με την ηλικία και το φύλο των παιδιών οι λαμπάδες παίρνουν διαφορετική μορφή. Παλαιότερα το κάθε παιδί κατασκεύαζε τη δική του λαμπάδα. Ο νονός κάθε παιδιού φέρνει στο βαφτιστήρι του μία πασχαλινή λαμπάδα

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

Η Ανάσταση τα μεσάνυχτα

Στην [Ελλάδα](#) η Θεία Λειτουργία της Αναστάσεως γίνεται το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου. Κατά την διάρκεια της Λειτουργίας, στις 12 ακριβώς τα μεσάνυχτα, σβήνουν τα φώτα της εκκλησίας και ο ιερέας προβάλλει στην Ωραία Πύλη, κρατώντας σε κάθε χέρι από μία δεσμίδα τριάντα τριών κεριών με το Άγιο Φως, και ψάλλοντας το «**Δεύτε λάβετε Φως...**».

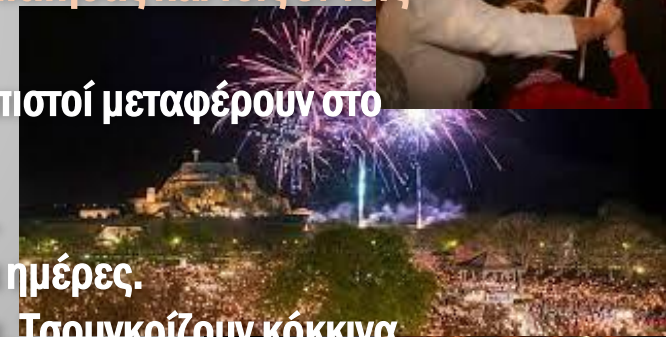
Στη συνέχεια ιερείς, ψάλτες και πιστοί βγαίνουν στο περίβολο της εκκλησίας όπου γίνεται η ανάγνωση του Ευαγγελίου της Αναστάσεως και ψάλλεται το «**Χριστός Ανέστη εκ νεκρών θανάτω θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι, ζωήν χαρισάμενος**».

Αμέσως μετά αρχίζουν να πέφτουν πυροτεχνήματα και βεγγαλικά. Μετά την Ανάσταση, οι πιστοί μεταφέρουν στο σπίτι τους το Άγιο Φως.

Στην είσοδο του σπιτιού τους, κάνουν, με τον καπνό της λαμπάδας, το σχήμα του σταυρού.

Μετά ανάβουν το καντήλι και προσπαθούν να το κρατήσουν τουλάχιστον τρεις με σαράντα ημέρες.

Στη συνέχεια κάθονται στο Πασχαλινό τραπέζι για να φάνε την πατροπαράδοτη μαγειρίτσα. Τσουγκρίζουν κόκκινα αυγά και τρώνε κουλούρια και τσουρέκια.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Την Κυριακή του Πάσχα γιορτάζεται η Ανάσταση. Από το πρωί ψήνονται το αρνί και το κοκορέτσι στην σούβλα. Το μεσημέρι όλα είναι έτοιμα και μαζεύεται όλοι η οικογένεια στο τραπέζι.

Τελειώνει η Μεγάλη εβδομάδα.

Αγίου Νικολάου

Ο προστάτης των ναυτικών και των

φτωχών

Ο Άγιος Νικόλαος θεωρείται ο προστάτης άγιος των Ναυτικών, του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού και του Λιμενικού Σώματος.

Κατά την παράδοση, ο Νικόλαος υπήρξε προστάτης των φτωχών, ενώ έδινε και δώρα σε παιδιά και απόρους, συνήθως στα κρυφά, χωρίς να αποκαλύπτει την ταυτότητά του, γι' αυτό στη Δύση η γιορτή του Αγίου Νικολάου, που λέγεται Santa Claus (Nicolaus), συνδέεται με τα Χριστούγεννα και με την ανταλλαγή δώρων.

Την Ημέρα του Αγίου Νικολάου, στον τόπο μας, γίνονται προβλέψεις για το τι θα είναι ο καιρός την επόμενη χρονιά. Την ημέρα αυτή ετοιμάζονται τελετουργικό ψωμί και πίτα με ψάρι. Στο τραπέζι βάζουν επίσης βρασμένο καλαμπόκι, σιτάρι, νηστίσιμα ντολμαδάκια, πιπεριές, φασόλια.

